

WIADOMOŚCI SIS - WARSZAWA 16 LISTOPADA 1989.

WARSZAWA. 15 listopada w Sejmie zebrał się klub poselski SD i ZSL. Oba kluby wytypowały kandydata na przewodniczącego Trybunału Konstytucyjnego - został nim prof. Mieczysław Tyczka z Poznania. W klubie SD przedstawiono opinie środowisk sędziowskich o projekcie ustawy o sądach powszechnych. Posłowie zgodzili się z zasadą bezpartyjności sędziów. Natomiast w dyskusji nad ustawą o prawach i obowiązkach posłów, klub wystąpił o ustawowe umożliwienie wyborcom odwoływania posłów. Klub poselski ZSL omówił projekty ustaw, które będą czytane na plenarnym posiedzeniu Sejmu, tj. ustawy o ubezpieczeniu rolników i członków ich rodzin, amnestii i Funduszu Daru Narodowego.

WARSZAWA. 16 listopada w PKiN odbyła się sesja Stołecznej Rady Narodowej. W związku z mającym nastąpić w najbliższych dniach demontażem pomnika F. Dzierżyńskiego, została zapowiedziana dyskusja na temat przywrócenia placowi Dzierżyńskiego jego dawnej, historycznej nazwy. Od 1825 r. był to plac Bankowy. W programie obrad sesji znalazły się problemy warszawskiej oświaty, zwiększenia dochodów i wydatków budżetowych oraz funkcjonowania przedsiębiorstw podległych Radzie Narodowej.

SUWALKI. Na obszarze trzech gmin - Sejny, Giby, Krasnopol trwa strajk rolników protestujących przeciwko obniżeniu cen skupu mleka i mięsa. Rolnicy zablokowali wszystkie drogi dojazdowe do Sejn, gdzie mieści się mleczarnia. Zablokowana jest również szosa tranzytowa do ZSRR przez przejście graniczne w Ogrodnikach. Ta spontaniczna akcja, w której udział bierze kilkuset rolników, uzyskała poparcie NSZZ "Solidarność" RI. 13.11 rolnicy wystosowali list otwarty do min. Janickiego w sprawie obniżki cen skupu.

KATOWICE. Kierownictwo Krajowej Komisji Górnictwa NSZZ "Solidarność" po dwudniowym pobycie w Warszawie i rozmowie z premierem, powstrzymuje się od komentarzy do czasu walnego zebrania, które rozpocznie się jutro - w piątek, 17 listopada. Informacje dziennika telewizyjnego z 15 listopada i reportaż ze spotkania z premierem, przedstawiony po dzienniku, uważa się za bardzo ogólnikowe i wyglądzone. Tymczasem wśród załóg górniczych rozpowszechniane są ulotki Federacji Związków Zawodowych Górników /OPZZ/, które są sprzeczne z tonem wypowiedzi ich przedstawicieli na spotkaniu z premierem. W ulotce czytamy m.in.: "Jest to rząd kontynuacji linii realizowanej przez rząd Rakowskiego. Jest to linia całkowitego podporządkowania warunków pracy i życia robotników interesom prywatnych właścicieli, warstw zarządzających, spekulantów i pośredników oraz kapitału międzynarodowego; /.../ niezależnie od przynależności partyjnej czy związkowej, robotnicy nie mają żadnych podstaw, aby obdarzać zaufaniem rząd pana Mazowieckiego, rząd kapitalistów". Komisja Zakładowa NSZZ "Solidarność" Kopalni "Andaluzja" w Piekarach Śląskich wydała w związku z ulotką oświadczenie, w którym czytamy m.in.: "W chwili obecnej wydajecie rozrzucacie ulotki z paszkwilami, nazywając ten rząd burżuazyjnym. To właśnie czerwony kapitalizm doprowadził nas do nędzy, o czym wszyscy obywatele wiedzą".

SZCZECIN. W dniu 13.11. prezydium MKO NSZZ "Solidarność" Regionu Pomorza Zachodniego podjęto uchwałę w związku z rozpoczęciem prac nad ustawą o związkach zawodowych. Wyraża ono stanowczą wolę, aby prawo tworzenia i wstępowania do związków zawodowych zgodne z

własnym wyborem uzyskali także żołnierze zawodowi, funkcjonariusze i pracownicy MSW, straży pożarnej, administracji państwowej, prokuratury i sądownictwa.

POZNAN. Od kilku tygodni w poznańskim Komitecie Obywatelskim trwa konflikt między Solidarnością pracowniczą i rolniczą z jednej strony a grupa osób związanych z Klubem Politycznym "Sierpień 80" i Klubem Inteligencji Katolickiej z drugiej. W czerwcu, z uwagi na nadzwyczajne okoliczności związane z przygotowaniem do wyborów parlamentarnych, Solidarność wyraziła zgodę na kooptacyjny sposób wyłaniania poznańskiego Komitetu Obywatelskiego. Od pewnego czasu Solidarność wskazywała na potrzebę nadania Komitetowi Obywatelskiemu demokratycznego oblicza, to znaczy reprezentatywnego dla działających w regionie sił społecznych. Mimo wielokrotnie podejmowanych przez Solidarność prób porozumienia, środowisko Klubu "Sierpień 80" i Klubu Inteligencji Katolickiej odrzuciło stanowisko Solidarności pracowniczej i rolniczej, popierane przez przedstawicieli zakładów pracy. 15 listopada odbyło się spotkanie przedstawicieli komisji zakładowych "S" z Poznania i województwa. Po długiej dyskusji zebrani zdecydowaną większością głosów przyjęli stanowisko, w którym wskazują na konieczność porozumienia z obecnym, "kadłubowym" Komitetem Obywatelskim i odrzucają możliwość powołania nowego Komitetu Obywatelskiego.

WROCŁAW. Od końca października działa na terenie województwa katowickiego unia Komitetów Obywatelskich. Do jej zadań należy m.in.: koordynowanie wspólnych inicjatyw i przedsięwzięć terenowych Komitetów Obywatelskich, wymiana doświadczeń i informacji, reprezentowanie unii wobec władz wojewódzkich i krajowych, gości zagranicznych oraz współdziałanie z przedstawicielami klubu parlamentarnego OKP. Unia nie jest organem nadrzędnym zgrupowanych w niej terenowych Komitetów Obywatelskich.

WROCŁAW. Po rozwiązaniu 30.06. Komitetu Obywatelskiego "S", który spełnił swoją rolę po przeprowadzeniu kampanii wyborczej do Parlamentu, utworzono Wrocławski Klub Obywatelski. WKO stawia sobie za cel wspieranie inicjatyw rządu T. Mazowieckiego, utrzymanie łączności posłów i senatorów z wyborcami, przygotowywanie wyborów do organów terytorialnych. Na terenie Wrocławia istnieje 10 Osiedlowych Komitetów Obywatelskich. Obecnie opracowywany jest statut WKO, który uściśli działania lokalnych KO.

LEGNICA. W nocy z 10/11.11. dokonano włamania do budynku zajmowanego przez biura "S", "S" RI i dyrekcję Dróg Miejskich. Nic nie zginęło, ani nie zostało zniszczone.

LEGNICA. 14.11. odbyło się posiedzenie Prezydium MKO Zagłębia Miedziowego "S", podczas którego Komisja Rewizyjna dokonała oceny pracy Prezydium. Na zebraniu omówiono także problemy organizacyjne pracy Prezydium.

LEGNICA. Tamtejsza "S" nawiązała kontakty z centralą związkową w Norwegii "Solidaritet Postrigo Norge - Polen". Celem współpracy jest wymiana doświadczeń związkowych i gospodarczych.

WIADOMOŚCI WSCHODNIOEUROPEJSKIEJ AGENCJI INFORMACYJNEJ

CZECHOSŁOWACJA

15 listopada w Pradze odbyły się dwie manifestacje. W pierwszej uczestniczyło ok. 1500 osób protestujących przeciwko budowie

autostrady przez największy praski park "Stromovka". Po zakończeniu demonstracji część uczestników zmierzała pod ambasadę Rumunii, gdzie zapowiedziano drugą manifestację, organizowaną przez ponadnarodową Partię Radykalną. Milicja uniemożliwiła przemarsz, blokując demonstrantom drogę na moście Karola. Uczestnicy wystąpienia usiedli przed milicyjnym kordonem i klaszcząc skandowali "Chcemy swobodnie żyć", "Chcemy oddychać czystym powietrzem", "Ocalcie Stromovkę". W tym samym czasie pod budynkiem ambasady rumuńskiej zgromadziło się ok. 100 osób. Członkowie Partii Radykalnej usiłowali złożyć w ambasadzie petycję przeciwko gwałceniu praw człowieka w Rumunii, jednakże pracownicy placówki dyplomatycznej całkowicie ich zignorowali. Po kilkunastu minutach interweniowała milicja rozpedzając zgromadzonych. Niektórzy z manifestantów byli następnie śledzeni. Co najmniej cztery osoby spośród uczestników demonstracji zostały później pobite w różnych punktach miasta przez grupy mężczyzn w cywilnych ubraniach.]

ZWIĄZEK RADZIECKI

15.11. odbyło się w Moskwie wspólne zebranie przedstawicieli ugrupowań niezależnych m.in. "Memorial", "Moskiewska Trybuna", Międzyregionalna Grupa Deputowanych. Rozważano sytuację polityczną w kraju, w tym także problemy związane ze zbliżającymi się wyborami. W spotkaniu uczestniczył przedstawiciel strajkujących górników Workuty, który poinformował, że Sad Najwyższy odrzucił apelację górników od wyroku Sadu republiki Komi, uznającego strajk za nielegalny. Reprezentant strajkujących poinformował również, że na 17 listopada zapowiedziano spotkanie uczestników protestu z premierem Ryżkowem.

WĘGRY

Węgierskie Forum Demokratyczne wezwało do bojkotu referendum zapowiedzianego na 26 listopada. W uzasadnieniu apelu Forum stwierdziło, że większość kwestii stanowiących przedmiot głosowania (rozwiązanie Straży Robotniczej, wycofanie partii z zakładów pracy i rozliczenie się przez nią z posiadaniem majątku) jest już załatwiona, bądź jest w trakcie załatwiania. Warto przypomnieć, że referendum rozpisane zostało w wyniku akcji petycyjnej zorganizowanej przez Związek Wolnych Demokratów (SzDSz). Główną kwestią referendum ma być tryb i termin wyborów prezydenckich na Węgrzech. Przedstawiciele Związku Wolnych Demokratów, komentując stanowisko Forum, stwierdzili, że "Forum zdecydowało się na krok bardzo ryzykowny i świadczący o braku jasnej koncepcji politycznej". Rzecznik prasowy SzDSz zwrócił uwagę, że w przeszłości zdarzały się przypadki wycofywania się przez Forum z podjętych decyzji i dodał, że żadne ugrupowanie, które uważa się za demokratyczne, nie może sobie pozwolić na wzywanie do bojkotu referendum. Węgierska Partia Socjaldemokratyczna poparła stanowisko SzDSz-u, natomiast Węgierska Partia Socjalistyczna, stanowiąca kontynuację partii komunistycznej, wzywa do udzielania negatywnej odpowiedzi na pytanie dotyczące trybu i terminu wyborów prezydenckich. Jak wiadomo, WPS zgłosiła swojego kandydata (Imrego Pozsgaya) i pragnie, by powszechne wybory prezydenckie odbyły się jeszcze przed wyborami do parlamentu. Organizatorzy referendum pragną, by prezydent został wybrany przez nowo sformowany parlament, nie zaś przez całe społeczeństwo w powszechnym głosowaniu.

15.11., w 2. rocznicę robotniczych wystąpień w Braszowie, w 25 miastach Węgier odbyły się demonstracje. Jednym z organizatorów obchodów był Związek Młodych Demokratów FIDESZ, który w całym kraju uruchomił punkty sprzedaży zniczy i wydawnictw okolicznościowych.

Zysk ma być przeznaczony na pomoc dla uchodźców z Rumunii oraz na zakup leków, które mają być wysłane do tego kraju.

Tego samego dnia pięciu uchodźców z Rumunii rozpoczęło 8-dniowy strajk protestacyjny pod ambasadą rumuńską w Budapeszcie, protestując przeciw łamaniu praw człowieka przez władze bukareszteńskie.